

Protokoll fra møte i Tanavassdragets fiskeforvaltning 3.- 4. desember 2021 på Scandic hotel Kirkenes

Møtestart 3. desember kl. 13.45 – 18.00

Møtestart 4. desember kl. 09 – 15.30

Møteledere: *John Nystad tom. sak 72, Benn Larsen fra sak 73.*

Møtende TF medlemmer:

*Benn Larsen, Rune Aslaksen, Steinar Pedersen, Máret Guhttor, Asbjørn Guttorm
Jan Idar Somby, Oskar Trosten og Dan Vidar Rasmus,*

Forfall fra Solveig Boine Nikkinen og Reidar Varsi

Fra administrasjonen:

Hans-Erik Varsi og Sigurd Domaas

Saksliste:

Sak 66/2021: Kort orientering fra leder og postlister

Sak 67/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 68/2021: Godkjenning av protokoll fra TF møte 28.- 29. september 2021

Sak A69/2021: Administrative saker

Sak 70/2021: Valg av 2 protokoll underskrivere

Sak 71/2021: Orienteringssaker

Sak 72/2021: Konstituering med valg av leder og nestleder

Sak 73/2021: Tildeling av prokura

Sak 74/2021: Tildeling av signatur

Sak 75/2021: Oppsummering og presentasjon av resultater fra årets kartleggingsfiske etter andre arter

Sak 76/2021: Forslag til oppsigelse av Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget

Sak 77/2021: Forslag til midlertidig stans i planlagt møtevirksomhet i statenes forvaltning av Tanavassdraget

Sak 78/2021: Foreløpig regnskap pr. 30. november

Sak 79/2021: Forslag til møteplan 2022

Sak 80/2021: Forslag til godtgjørelser for TF medlemmer

Sak 81/2021: Søknad om støtte til utvikling av automatisk fiskefelle for å hindre oppgang av pukkellaks i store elver, River Protection AS Alta

Sak 82/2021: Forslag til budsjetttramme 2022

Sak 83/2022: Overlevelse av yngel og smolt er en forutsetning for en sunn laksebestand

Behandling:

Sak 66/2021: Kort orientering fra leder og postlister

John Nystad ønsket velkommen til det årlige desember møtet. Nystad orienterte fra møte med ny statssekretær i KLD i forrige uke. Vi møtte også finnmarkspolitikere i Stortinget og med tre grupperinger i Energi- og miljøkomiteen. Vi har anmodet om Tanaavtalen sies opp innen 31.12.2021. Videre har TF presisert at ved neste pukkellaks invasjon i 2023, bør mesteparten av PL tas ut i sjøen. Det betyr at fisket etter pukkellaksen også må åpnes i Tanafjorden

Sak 67/2021: Godkjenning av innkalling og saksliste

Steinar Pedersen foreslår ekstra sak, Overlevelse av yngel og smolt er en forutsetning for en sunn laksebestand. Innkalling og saksliste med Pedersens forslag enstemmig godkjent.

Sak 68/2021: Godkjenning av protokoll fra TF møte 28.- 29. september 2021

Protokoll fra TF møte 28.-29. september 2021 enstemmig godkjent.

Sak A69_1/2021: Forslag til oppfølging av handlingsplan mot pukkellaks, brev til Miljødirektoratet 14.10.2021

Kort orientering av saken.

Sak A69_2/2021: Anmodning om gransking av statens forvaltning av Tanavassdraget, brev 15.11.2021 til Energi- og miljøkomiteen i Stortinget

Kort orientering av saken.

Sak 70/2021: Valg av 2 protokoll underskrivere

Asbjørn Guttorm og Benn Larsen valgt til å underskrive protokollen.

Sak 71/2021: Orienteringssaker

- 1) Arbeidsmøte 26. oktober i Kirkenes med Miljødirektoratet om erfaringer fra årets pukkellaks invasjon mm..
- 2) Arbeidsmøte 2. november Tanabru, med Bivdu om lakseforvaltningen og forvaltningen av pukkellaksen
- 3) Møte 8. november i Grensevassdragskommisjonen i Karasjok
- 4) Brev 16.11.2011 fra Miljødirektoratet, Statens håndtering av pukkellaksinvasjonen i Tanavassdraget, Tanavassdragets fiskeforvaltnings fratreden fra forvaltningsgruppa
- 5) Fra møtet 22. november med statssekretær Aleksander Øren Heen i KLD
- 6) Fra møter i Stortinget og med grupper i Energi- og miljøkomiteen 22. – 23. november
- 7) Seminar – teams-møter i Tanagruppen 25. oktober og 29. november
- 8) Foreløpig oppsummering fra årets lakseoppgang til Tanavassdraget

- 9) Sametinget – brev 30.11.2021 til Miljødirektoratet, Forventning om lokal representasjon i kompetansegruppe pukkellaks

Sak 72/2021: Konstituering med valg av leder og nestleder, jf. Tanaforskriftens § 6 sjette ledd

Drøfting:

Forslag til leder i TF for perioden desember 2021 – til konstituering etter valget 2023:

Benn Larsen foreslås som leder frem til perioden valg 2023, av garnfiskerettshavernes medlemmer. Benn Larsen enstemmig valgt

Forslag til nestleder i TF for perioden desember 2021 – til konstituering etter fellesmøtet og kommunevalget 2023:

John Nystad foreslås som nestleder av stangfiskerettshavernes medlemmer. John Nystad enstemmig valgt.

Vedtak:

Benn Larsen valgt som TF leder frem til ny konstruering etter valgene i 2023.

John Nystad valg som nestleder i TF frem til ny konstituering etter valgene i 2023.

Sak 73/2021: Tildeling av prokura

Leders innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning gir Hans-Erik Varsi fullmakt til å opptre på vegne av TF i alt som hører til driften med avtaler og utbetalinger til drift, administrasjon og prosjekter.

Måret Guhttor foreslår at prokura tildeling fra registrering i offentlige registre i november 2019 videreføres.

Vedtak:

Måret Guhttors forslag enstemmig vedtatt.

Sak 74/2021: Tildeling av signatur

Leders innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) gir TF leder og direktør fullmakt til å opptre og underskrive på vegne av TF i forretningsforhold.

Rune Aslaksen foreslår at Benn Larsen og John Nystad tildeles signatur i felleskap.

Vedtak:

Rune Aslaksens forslag enstemmig vedtatt.

Sak 75/2021: Oppsummering og presentasjon av resultater fra årets kartleggingsfiske etter andre arter

Vedtak:

TF tar foreløpig gjennomgang av årets kartleggingsfiske til etterretning.

Møte hevet kl. 18.00

Sak 76/2021: Forslag til oppsigelse av Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget

Møte 4. desember fra kl. 09.00

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning ber om at Norge sier opp avtalen om fisket i Tanaelvas fiskeområde fra september 2016, innen 31.12.2021.

1. Det er behov for å be regjeringen si opp avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget av 30. september 2016, innen 31. desember 2021. Avtalen kan sies opp av hver part ved skriftlig meddelelse til den andre parten. Oppsigelsen av avtalen trer i kraft etter tolv måneder fra slutten av det kalenderåret meddelelse om oppsigelse er mottatt, jf. artikkel 19.
2. Det er behov for å be regjeringen sørge for at norsk Lov om fiskeretten i Tanavassdraget på norsk side følges, ved reforhandling av ny avtale om fisket i Tanavassdraget
Således er det behov for å rydde opp i merfiskekvoten på 12 % som ble gitt Finland i 2017, og avvikle ordningen. Det vises til Tanalovens bestemmelser om fiskerett, jf. §§ 4-5 og § 6 om adgang til fisket.
3. Det er behov for å be regjeringen vurdere å flytte forvaltningsansvaret av fremmede uønskede arter i Tanavassdraget (pukkellaks) fra Klima- og miljødepartementet til Tanavassdragets fiskeforvaltning, jf. Tanaforskriftens § 6 første ledd.
4. Det er behov for å be regjeringa vurdere å flytte forhandlingsansvaret fra Klima – og miljødepartementet til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, slik at lokal deltagelse fra Tanavassdragets fiskeforvaltning ivaretas etter Tanalovens og Tanaforskriftens bestemmelser i hele forhandlingsprosessen.

Drøftinger:

Rune Aslaksen foreslår at TF krever at avtalen om fisket i Tanaelvas fiskeområde fra september 2016, sies opp innen 31.12.2021.

Vedtak:

Det omforente forslag til krav om å si opp Tanaavtalen fra 30.09.2016 enstemmig vedtatt.

Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) krever at regjeringen sier opp Avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget av 30. september 2016 nr. 16, innen 31. desember 2021. Avtalen kan sies opp av hver part ved skriftlig meddelelse til den andre parten. Oppsigelsen av avtalen trer i kraft etter tolv måneder fra slutten av det kalenderåret meddelelse om oppsigelse er mottatt, jf. artikkel 19.

TFs krav begrunnes med følgende:

1. Prosessen i forhandlingene om Tanaavtalen i 2012 – 16, hvor lokale medlemmer fra TF og Sametinget ikke fikk være med og ta del i forhandlingsmøtene om Tanaavtalen, er meget omstridt. Protokoller på hvordan Avtalen ble fremforhandlet, med forarbeidende til de enkelte artiklene, er ikke tilsendt TF, og protokollene er heller ikke offentliggjort.

Såfremt Avtalen ikke sies opp nå, vil det bety at gjeldende Avtale som er fremforhandlet på en uredelig måte, vil ved en videreføring bli legitimert i strid med gjeldende lovverk. Forhandlingene om Avtalen i 2012 -16 ble fremforhandlet av enkeltpersoner, utenfor forhandlingsdelegasjonen.

2. TF krever nye forhandlinger om en ny avtale om fiske i Tanavassdraget med sterk deltakelse av TF og Sametinget, iht. Tanalovens og Tanaforskriftenes bestemmelser, dette for å oppnå legitimitet til avtalen.

Stortinget ble aldri informert om de finske hytteeierne såkalte «rett» til gratis fiske på norsk side, da Tanaavtalen ble behandlet i mars 2017, og påfølgende uredlige «rett» til videresalg av båtfiskekort som ble gjort gjeldende i 2017 på norsk side av grenselinjen. Tvert imot, to etterfølgende statsråder bagatelliserte både i mars 2017 og i mai 2019 effektene av finsk merfiskekvote ved hyttekortkvoten. Dette har skapt et svart salgsmarked, utenfor for det ordinære salgsløddet på finsk side, som ikke er kontrollerbart. Denne ordningen som ble innført av den avgåtte regjeringen, må avvikles. Dette må skje uavhengig av eventuelle nye forhandlinger. Dvs. at den illegitime konfiskeringen av elvedalsbefolkningens felles fiskerett må opphøre fra og med kommende sesong.

3. TF krever at regjeringen sørger for at norsk Lov om fiskeretten i Tanavassdraget på norsk side følges, ved reforhandling av ny Avtale om fisket i Tanavassdraget. Således er det behov for å rydde opp i merfiskekvoten på 12 % som ble gitt Finland i 2017, og avvikle ordningen. Det vises til Tanalovens bestemmelser om fiskerett, jf. §§ 4-5 og § 6 om adgang til fisket.
4. TF ber om at regjeringen flytter forhandlingsansvaret fra Klima – og miljødepartementet til Statsforvalteren i Troms og Finnmark, slik at lokal deltagelse

fra Tanavassdragets fiskeforvaltning og Sametinget sikres og ivaretas etter Tanalovens og Tanaforskriftens bestemmelser i hele forhandlingsprosessen.

I norsk – finske forhandlinger 1986 – 88 om Overenskomsten om felles fiskeforskrifter i Tanaelva, ble forhandlingene om Overenskomsten og fiskereglene ført i plenum. Lokale medlemmer var også med i avsluttende møte i desember 1988 i Ivalo, etter at begge land hadde gjennomført høring. Norsk delegasjon ble den gang ledet av Fylkesmannen i Finnmark. Hele forhandlingsprosessen i 1986 – 88 er godt dokumentert, med referater fra hele prosessen.

Sak 77/2021: Forslag til midlertidig stans i planlagt møtevirksomhet i statenes forvaltning av Tanavassdraget

Direktørens innstilling:

TF deltar ved norsk møte den 13. desember. Det vurderes nå å være behov for at de øvrige medlemmene i norsk delegasjon får direkte informasjon fra TF, om hvorfor TF har bedt om granskning av forvaltningen av Tanavassdraget.

TF deltar ved innkalt møte i forvaltningsgruppa 16. desember, for å begrunne TFs vedtak om at forvaltningsgruppa bør oppløses i nåværende form. Hvis det kommer signaler fra politiske myndigheter, om at det vil iverksettes granskning av lakseforvaltningen på norsk side i Tanavassdraget etter TFs forslag, trekker TF deltagelsen ved planlagt møte.

TF deltar på de møtene som omhandler neste års fiskeregler.

Vedtak:

Direktørens innstilling enstemmig vedtatt.

Sak 78/2021: Foreløpig regnskap pr. 30. november

Foreløpig regnskap pr. 30. november legges frem ved møtet.

Vedtak:

Tanavassdragets fiskeforvaltning tar foreløpig regnskap pr. 30. november til etterretning

Sak 79/2021: Forslag til møteplan 2022

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning planlegger for 4 TF møter og to laksemøter i 2022.

Drøfting:

Rune foreslår et møte i slutten av januar / begynnelsen av februar.

Vedtak:

Direktørens innstilling med Rune Aslaksens forslag enstemmig vedtatt.

TFs møteplan 2022:

Møte	Uke/dato	Sted
TF	Januar, dato for dagsmøte etter sak	
TF	18.- 19. mars, to dagers	
TF	31. mai	
TF	11. oktober	
Laksemøte	5. april Laksemøte	Karasjok
Laksemøte	6. april Laksemøte	Tana
TF	9. – 10. desember	

Sak 80/2021: Forslag til godtgjørelser for TF medlemmer

Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning viderefører honorar- og satsene fra 2021, med justeringer. Det beregnes honorarer og møtegodtgjørelser til møtende medlemmer. Deltakelse ved laksemøter og fellesmøter inkludert i medlemmenes faste honorarer, jf. saksvedtak ved budsjettbehandlingen for 2020.

Deltagelse i arbeidsgrupper utnevnt av statlige organer, godtgjøres av staten.

Drøfting:

Rune Aslaksen og Máret Guhttor foreslår å videreføre 2021 godtgjørelsene.

TF godtgjørelser	2022
Leder honorar	1 18 750
Nestleder honorar	36 250
Andre medlemmer honorar	15 000
Møtegodtgjørelse heldag	2 500
Møtegodtgjørelse halvdag	1 500

Vedtak:

Rune Aslaksen og Máret Guhttor forslag enstemmig vedtatt.

Sak 81/2021: Søknad om støtte til utvikling av automatisk fiskefelle for å hindre oppgang av pukkellaks i store elver, River Protection AS Alta

Direktørens innstilling:

TF bevilger kr. 100 000,- til utvikling av automatisk fiskefelle til River Protection AS Alta. Tilskuddet belastes investering av utstyr/ driftsmidler.

Direktørens innstilling vedtatt med åtte mot en stemme. Rune Aslaksen stemte imot.

Vedtak:

Direktørens innstilling vedtatt mot en stemme.

Sak 82/2021: Forslag til budsjettramme 2022Direktørens innstilling:

Tanavassdragets fiskeforvaltning vedtar en foreløpig budsjettramme på kr. 4 665 000,-
Budsjettramme 2022 vil økes hvis salg/kjøp av tjenester videreføres, og særskøknad til utvikling av tverrstengsel i Tanaelva godkjennes.

2) Tanavassdragets fiskeforvaltning søker om 2,2 mill. kr. til utvikling av tverrstengsel med spesiallagde ruser, merder og ledegjerder som kan testes ut i 15-20 dager i juni/juli neste sommer. Tverrstengselet planlegges til Harrelv/ Norskholmen området. For 15-20 år siden hadde Fylkesmannen tverrstengsel om høsten i det området, for å kartlegge om det gikk rømt oppdrettslaks. Utvikling av automatisk fiskefelle, regnes inn som en del av prosjektet.

Hvis TF prosjektsøknad godkjennes av myndighetene, tas prosjektet inn i TF budsjett 2022, ved budsjett regulering neste vår.

Drøfting:

Rune Aslaksen foreslår at det bevilges kr. 100 000,- til tilskudd til fiskeforeninger. Steinar Pedersen støtter Runes forslag.

Vedtak:

Direktørens innstilling med forslaget til Rune Aslaksen enstemmig vedtatt.

Sak 83/2021: Overlevelse av yngel og smolt er en forutsetning for en sunn laksebestand

Steinar Pedersens forslag til forvaltningstiltak;

Etter presentasjon av oppsummering av rapporten for laksebestandssituasjonen i Tanavassdraget i 2021, og resultatene for prøvofisken etter andre arter i 2020 og 2021 ved TF møte 3. og 4. desember 2021, ble følgende omforente forslag enstemmig vedtatt;

Vedtak:

Det er behov for å gjennomføre effektive forvaltningstiltak fra våren 2022 og i de kommende fiskesesongene. Helt sentralt i dette arbeidet er konkrete predasjonsdempende tiltak

Den første viser at det har gått opp noe mer laks i vassdraget i 2021, mens den andre forteller at bestanden av kjente predatorer fra gammelt av - gjedde, sjøørret, harr, sik og abbor – er **meget stor**.

Den fremste oppgaven er å bidra til at lakseyngelen som etter gyting skal vokse opp til våren, og blir i elva i 3-4 år før utvandring til havet, sikres best mulige overlevelsesvilkår. Det er nå det må gjøres effektive tiltak for å virkeliggjøre en slik overlevelse.

Den mest effektive måten å beskytte førsteårsyngelen og tidligere års smolt på, er å sette i verk et predasjonsdempende program fra isgang i vassdraget våren 2022.

Det er behov for et målrettet desimeringsfiske etter andre arter, ved bruk av småmaskede garn – et fiske som bør gå gjennom hele sommersesongen. Gjedde må også fanges med not i gytetida om våren, på steder hvor gjedda samler seg

For å dempe predasjonspresset er det også nødvendig å se nærmere på jaktreglene for laks-, silender, storskarv, mv. Det samme gjelder bestemmelsene om jakt på oter og sel – arter som har vært totalfreda i hhv. førti og tretti år.

I den forbindelse vil vi nevne at Tanamunningen ble gjort til naturreservat i 1991, og i dag er det mange hundre sel/kobber som har tilhold der om sommeren – i den tiden laksen går opp i elva. Selen følger også laksen oppover i vassdraget, og er enkelte år observert mer enn 200 kilometer fra munningen.

TF vil også peke på et annet forhold som kan ha betydning for lakseyngelens overlevelsessevne. Det gjelder konkurransen med yngel fra de store bestandene av andre fiskearter. En reduksjon av disse artene kan også ha betydning for laksebestanden.

Når det gjelder anvendelse av tradisjonelle forvaltningsmetoder, vil vi peke på at dette også har sterk politisk støtte regionalt.

Troms og Finnmark fylkesting gjorde 16.03.2021 et tverrpolitisk flertallsvedtak - Sak 10/21 *Sjølaksefisket har lange tradisjoner i nord*. Der oppsummerer den folkelige, tradisjonelle kunnskapen om at laksebestanden(e) også er påvirket av ulike predatorer og ikke bare fisket. Fylkestingsflertallet ber derfor om at man må finne en balansert løsning når reguleringer gjennomføres, og uttaler:

«Tiltak for å bevare bestandene av laks må ikke utelukkende gå på redusert fiske. Det må også legges til rette for et kontrollert uttak av fiskeender, oter og sel i tilknytning til lakseelver. Det har vært gjort i årtusener inntil strenge offentlig reguleringer har satt en stopper for dette uttaket».

Dette bør også være en rettesnor for sentrale myndigheter.

Møtet hevet kl. 15.30

Asbjørn Guttorm

Benn Larsen

Referent: Hans-Erik Varsi